

CENTRUMONTWIKKELINGEN WAALWIJK

ONDERZOEKSRAPPORT

DECEMBER 2022

Gemeente Waalwijk

INLEIDING

De gemeente Waalwijk heeft in augustus 2022 aan Invior gevraagd een onderzoek te doen naar de mening van inwoners over de centrumontwikkeling van Waalwijk.

Het onderzoek dient de mening van de inwoners te achterhalen op een viertal thema's, te weten:

- ▶ *Centrumontwikkeling algemeen*
- ▶ *Het Schoenenkwartier*
- ▶ *Winkelcentrum de Els*
- ▶ *Vervoer & parkeren*

In deze rapportage worden de resultaten van dit onderzoek zowel visueel als tekstueel uiteengezet op totaalniveau en, voor zover mogelijk, naar leeftijd, woongebied en geslacht.

INHOUDSOPGAVE

▶ <u>SAMENVATTING</u>	<u>4</u>
▶ <u>RESPONSVERANTWOORDING</u>	<u>5</u>
▶ <u>CENTRUMONTWIKKELING ALGEMEEN</u>	<u>7</u>
▶ <u>HET SCHOENENKWARTIER</u>	<u>12</u>
▶ <u>WINKELCENTRUM DE ELS</u>	<u>15</u>
▶ <u>VERVOER & PARKEREN</u>	<u>18</u>
▶ <u>COMPLIMENTEN & AANDACHTSPUNTEN</u>	<u>21</u>
▶ <u>TOT SLOT</u>	<u>23</u>

SAMENVATTING

In het totaal hebben (n=690) respondenten deelgenomen aan het onderzoek naar de mening van inwoners over de centrumontwikkeling van Waalwijk. Hierbij zijn de thema's 'centrumontwikkeling algemeen', 'het Schoenenkwartier', 'Winkelcentrum De Els' en 'vervoer & parkeren' aan bod gekomen.

ALGEMENE CENTRUMONTWIKKELINGEN

- ▶ Ongeveer 7 van de 10 inwoners vindt dat het centrum van Waalwijk de laatste vijf jaar in het algemeen sterk/enigszins verbeterd is.
- ▶ Ongeveer 7 van de 10 inwoners vindt dat sfeer en beleving in het centrum van Waalwijk de laatste vijf jaar in het algemeen sterk/enigszins verbeterd zijn.
- ▶ Vooral de Markt en het Raadhuisplein worden genoemd als verbeteringen die bijdragen aan een verhoogde sfeer en beleving.
- ▶ Inwoners noemen met name leegstand en verkeersveiligheid als zaken die bijdragen aan een verminderde sfeer en beleving.

HET SCHOENENKWARTIER

- ▶ Ongeveer een kwart van de inwoners bezoekt het Schoenenkwartier al en drie van de tien inwoners is het van plan.
- ▶ Ongeveer twee derde van de inwoners vindt het Schoenenkwartier een waardevolle aanvulling op het cultuuraanbod in Waalwijk.

WINKELCENTRUM DE ELS

- ▶ Winkelaanbod en dat het centrum overdekt blijft vinden inwoners belangrijk bij de ontwikkeling van Winkelcentrum de Els. Hoewel er (ongeholpen) ook tegenstanders van overdekking zijn en woningen belangrijk worden gevonden.
- ▶ Parkeren en bereikbaarheid zijn andere aspecten die inwoners vaak noemen als belangrijk bij de ontwikkeling van Winkelcentrum de Els.

VERVOER & PARKEREN

- ▶ Inwoners willen vooral meer plekken (fietsbeugels) om de fiets te parkeren en vast te kunnen leggen.
- ▶ Een kleine meerderheid geeft aan niet vaker met de fiets naar het centrum te gaan als het minder gemakkelijk wordt gemaakt met de auto te gaan. Ongeveer een kwart van de inwoners zou dat wel doen.

VERDIEPING LEEFTIJD, WOONGEBIED, GESLACHT

- ▶ Relevante significante verschillen zijn vooral te zien tussen leeftijdscategorieën en woongebieden.
- ▶ Oudere inwoners zijn vaker uitgesproken positief over de centrumontwikkelingen en over het Schoenenkwartier. Over de invulling van Winkelcentrum de Els verschillen de leeftijdscategorieën op onderdelen significant van mening.
- ▶ Het lijkt alsof de afstand tot het centrum invloed heeft op de betrokkenheid bij de centrumontwikkelingen. Inwoners uit Waspik en Sprang-Capelle lijken zich minder vaak positief uit te spreken over de ontwikkelingen in het centrum en geven bijvoorbeeld ook vaker 'weet niet' als antwoord op verbeteringen die men ziet.
- ▶ Op geslacht zijn er minder vaak en minder interessante verschillen te zien. Waar deze er wel zijn worden ze in het rapport toegelicht.

COMPLIMENTEN & AANDACHTSPUNTEN

- ▶ Zwerfvuil & schoonmaak, leegstand & aantrekkelijk winkelaanbod, verkeersveiligheid, parkeren & bereikbaarheid en groen zijn vaak genoemde aandachtspunten.

RESPONSVERANTWOORDING I

RESPONS

In totaal hebben n=690 respondenten aan het onderzoek deelgenomen. De maximale foutmarge bij deze steekproefgrootte bedraagt $\pm 3,7\%$ (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)*.

Om de resultaten van het onderzoek representatief te maken voor alle inwoners van de gemeente Waalwijk, zijn deze herwogen naar de populatieverhoudingen voor wat betreft de variabelen geslacht en leeftijd. In nevenstaande tabellen zijn hiervoor de details van de respons- en populatieverhoudingen weergegeven.

	Populatie (%)	Respons (%)
Geslacht		
Man	49,6	47,2
Vrouw	50,4	43,6
Onbekend		9,1
Leeftijdscategorie		
Jongeren	32,3	12,9
Middelbaren	41,4	43,3
Ouderen	26,3	29,7
Onbekend		14,1

* De foutmarge geeft de precisie van een gemeten percentage aan. Hoe kleiner de foutmarge, hoe preciezer het gemeten resultaat. Het betrouwbaarheidsniveau geeft de statistische kans aan dat, bij herhaling van de meting onder gelijke omstandigheden, het resultaat van deze herhaalmeting binnen de foutmarge blijft.

RESPONSVERANTWOORDING II

METHODIEK

- ▶ Op 3 oktober 2022 is een email gestuurd aan alle panelleden van Tip-Waalwijk (n=296) met een link naar de online vragenlijst.
- ▶ Op 11 oktober 2022 zijn herinneringen aan niet responderende panelleden gestuurd.
- ▶ Aan de gemeente Waalwijk is een openbare link beschikbaar gesteld die vervolgens is gedeeld via (sociale) media.
- ▶ Aan de gemeente Waalwijk is ook een openbare link gestuurd voor het Weekblad Waalwijk.
- ▶ Alle respondenten hebben de vragenlijst anoniem ingevuld.

OVER DEZE RAPPORTAGE

In dit rapport zijn de resultaten visueel weergegeven, waarbij tekstueel duiding wordt gegeven.

De resultaten zijn tevens uitgesplitst naar de variabelen leeftijd, wijk/buurt en geslacht.

Leeftijdscategorieën:

- ▶ Jongeren (39 jaar of jonger)
- ▶ Middelbaren (40 tot en met 64 jaar)
- ▶ Ouderen (65 jaar of ouder)

Woongebied:

- ▶ Waalwijk-West (Besojien)
- ▶ Waalwijk-Oost (Baardwijk, Laageinde, De Hoef)
- ▶ Waalwijk-Zuid (Antoniusparochie, Bloemenoord, Zanddonk, Meerdijk)
- ▶ Waalwijk-Centrum
- ▶ Sprang-Capelle (Sprang, Vrijhoeve, Capelle, Nieuwe Vaart, Recreatieoord Sprang Capelle)
- ▶ Landgoed Driessen
- ▶ Waspik (Waspik, Buitengebied Waalwijk Noord)

De respondenten die hebben aangegeven niet in de gemeente Waalwijk te wonen zijn niet meegenomen in de wijk/buurtverdieping.

Ten behoeve van de leesbaarheid worden, tenzij anders vermeld, enkel significante en relevante verschillen specifiek benoemd.

Centrumontwikkeling algemeen

CENTRUMONTWIKKELING ALGEMEEN

Ongeveer 7 van de 10 inwoners vindt dat het centrum van Waalwijk de laatste vijf jaar in het algemeen sterk/enigszins verbeterd is.

69% van de inwoners vindt, uitgaande van de afgelopen 5 jaar, dat het centrum van Waalwijk in het algemeen (sterk/enigszins) beter is geworden. 23% is het daar niet mee eens en vindt het centrum (sterk/enigszins) minder geworden.

LEEFTIJD

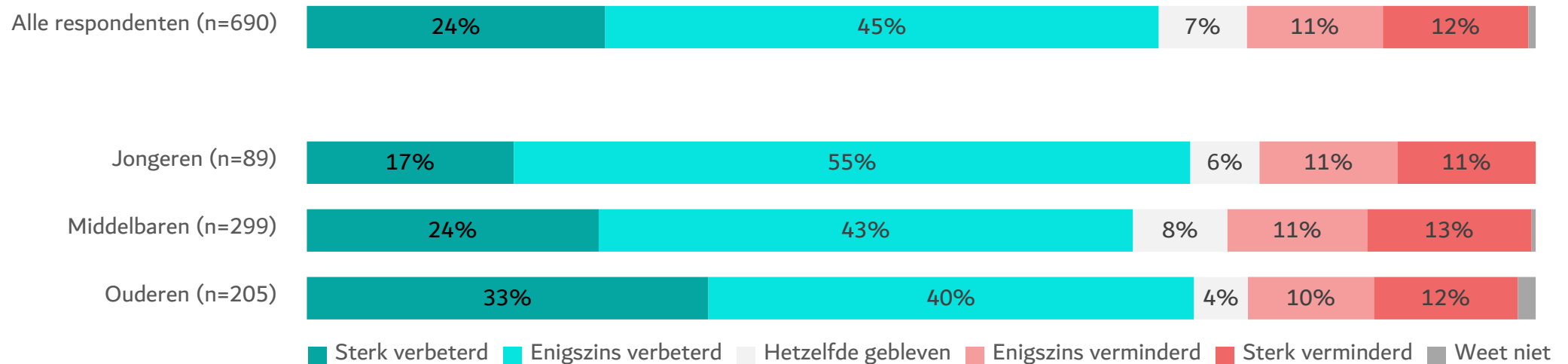
Ouderen (33%) zijn vaker van mening dat het centrum sterk verbeterd is dan jongeren (17%). Jongeren (55%) zijn vaker gematigd positief (enigszins verbeterd) dan middelbaren 44% en ouderen 40%. Maar op het niveau van positief/negatief zijn er geen significante verschillen tussen de verschillende leeftijdsgroepen. De significante afwijkingen betreffen dus vooral een nuancering hoe uitgesproken positief of negatief men is.

WOONGEBIED

Er zijn geen relevante significante verschillen tussen de woongebieden.

GESLACHT

De significante verschillen tussen mannen en vrouwen betreffen net als bij leeftijd alleen hoe uitgesproken positief of negatief men is. Mannen vinden vaker dat het centrum sterk verbeterd is 28% t.o.v. 21% van de vrouwen. Vrouwen vinden vaker dat het centrum sterk verslechterd is (16% t.o.v. 9%). Maar er is dus geen significant verschil tussen het aantal mannen en vrouwen dat enigszins/sterk positief of negatief is.

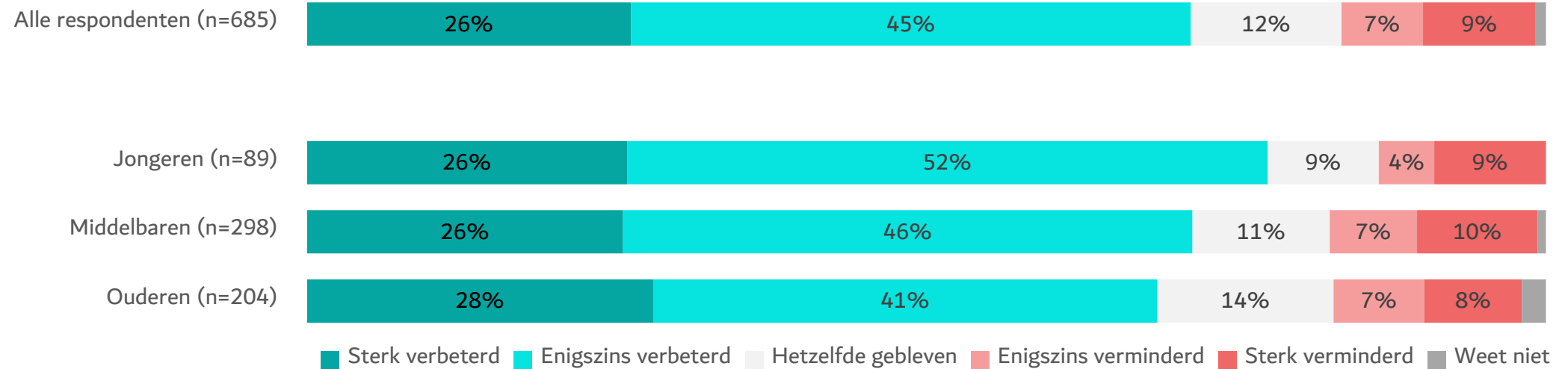
SFEER EN BELEVING

Ongeveer 7 van de 10 inwoners vindt dat sfeer en beleving in het centrum van Waalwijk de laatste vijf jaar in het algemeen sterk/enigszins verbeterd zijn.

71% van de inwoners ervaart dat de sfeer en beleving in het centrum van Waalwijk de laatste 5 jaar (sterk/enigszins) is verbeterd. 16% is het daar niet mee eens en vindt de sfeer en beleving in het centrum (sterk/enigszins) verminderd in de laatste 5 jaar.

LEEFTIJD, WOONGEBIED, GESLACHT

Er zijn geen significante verschillen op al deze aspecten.

VERBETERINGEN SFEER EN BELEVING

Vooral de Markt en het raadhuisplein worden genoemd als verbeteringen die bijdragen aan een verhoogde sfeer en beleving.

Alle respondenten zijn gevraagd op welke onderdelen verbeteringen zichtbaar zijn. Hiermee zijn aspecten in beeld gebracht waarvan inwoners vinden dat ze positief bijdragen aan de sfeer en beleving in de binnenstad. Inwoners konden meerdere antwoorden aangeven.

84% van de inwoners vindt De Markt en het Raadhuisplein er leuker uitzien en 44% is van mening dat er meer leuke evenementen zijn. Daarnaast zijn 'meer groen' (35%) en 'meer horeca' (34%) aspecten die meer dan een derde van de inwoners aangaven.

LEEFTIJD

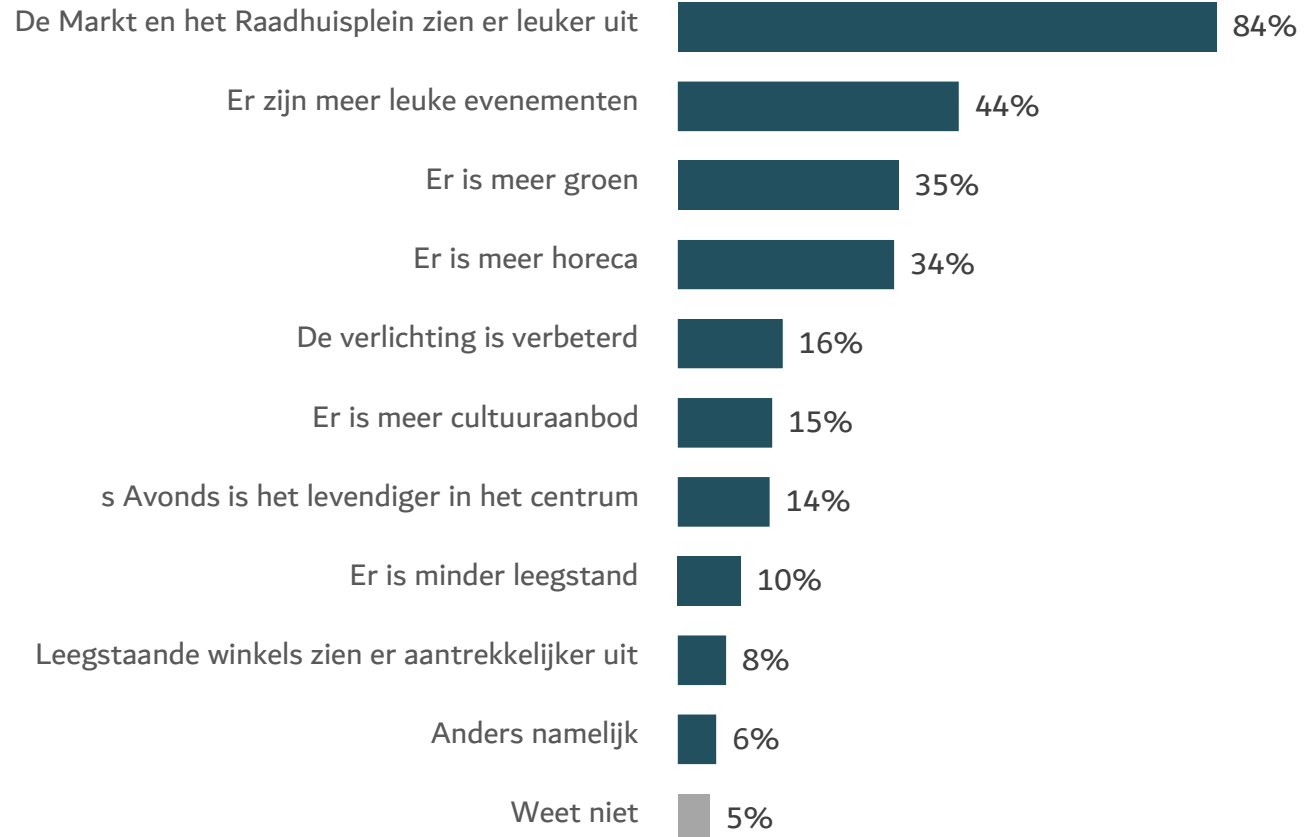
Jongeren geven significant vaker aan meer groen te zien dan middelbaren (44% t.o.v. 31%). Ouderen geven significant vaker aan dat er meer cultuuraanbod is (24% t.o.v. 9%).

WOONGEBIED

Opvallend is vooral dat inwoners uit Waspik significant vaker 'weet niet' aangeven (22%) dan inwoners uit alle woongebieden in Waalwijk (<5%).

GESLACHT

Mannen vinden significant vaker dan vrouwen dat de verlichting is verbeterd (23% t.o.v. 11%), dat er 's avonds meer levendigheid is (18% t.o.v. 11%) en dat er meer horeca is (40% t.o.v. 28%). Vrouwen vinden significant vaker dat de Markt en het Raadhuisplein er leuker uitzien (88% t.o.v. 81%).

De meest genoemde opmerkingen hebben betrekking op:

- sfeerelementen zoals fonteinen en bankje;
- renovatie van panden en straten en het Schoenenkwartier;
- Het compactere centrum door transformatie naar wonen aan de randen.

VERSLECHTERINGEN SFEER EN BELEVING

Inwoners noemen met name leegstand en verkeersveiligheid als zaken die bijdragen aan een verminderde sfeer en beleving.

Alle respondenten zijn gevraagd op welke onderdelen verslechtering zichtbaar zijn. Hiermee zijn aspecten in beeld gebracht waarvan inwoners vinden dat ze negatief bijdragen aan de sfeer en beleving in de binnenstad. Inwoners konden meerdere antwoorden geven.

62% van de inwoners die aangaven dat ze de sfeer en beleving (sterk/enigszins) verbeterd vinden is geven aan verslechtering te zien op specifieke onderdelen. 16% ziet geen verslechtering. 78% van de inwoners die aangaven dat ze de sfeer en beleving (sterk/enigszins) verminderd vinden geven aan op welke onderdelen ze verslechtering zien.

Beide groepen laten een overeenkomend beeld zien wat betreft de meest genoemde opmerkingen. Deze hebben betrekking op:

- ▶ Leegstand
- ▶ Winkelcentrum De Els
- ▶ Verkeersveiligheid (fiets- en autoverkeer en handhaving) en toegankelijkheid voor minder-validen
- ▶ Winkelaanbod
- ▶ Betaald parkeren
- ▶ Zwerfafval
- ▶ Horeca die de binnenstad 'overheerst'
- ▶ De ontwikkeling in het geheel en de investering die daarmee gepaard gaat.

In het kader hiernaast staan enkele voorbeelden.

Hieronder volgt een bloemlezing van de gegeven antwoorden. De antwoorden zijn letterlijk overgenomen en kunnen dus taal- en spelfouten bevatten.

- ▶ *veel leegstand en winkels die wel open zijn zitten te veel verspreid*
- ▶ *Vervuiling van het centrum, overal afvalcontainers van de horeca, graffiti*
- ▶ *Verloedering en de vele leegstand in De Els*
- ▶ *Te veel verkeer in het centrum. Ik zie alleen maar pizza-bezorgers op scooters door het centrum jakkeren*
- ▶ *Parkeertarieven, meer leegstand en De Els is minder aantrekkelijk. De doorgang bij Hema naar de parkeerplaats mis ik.*
- ▶ *Nog fietsen op markt en stationstraat*
- ▶ *Schoenen zaken verdwenen, graag merken winkels ivm waalwijk schoenenstad?*
- ▶ *Te weinig groen en behoud van mooie oude panden*
- ▶ *Voor jongeren is er 's avonds/'s nachts weinig te doen, veel leegstand*
- ▶ *Breedte Stationsstraat bij horeca. Is alles van de horeca?*
- ▶ *Ik vraag me af of de nieuwe bestrating op de Markt goed te doen is voor mensen die slecht ter been zijn?*
- ▶ *'s avonds lijkt het centrum wel dood*
- ▶ *De horeca is te overheersend, zelfs publieke ruimtes en zaken worden door de terrassen opgeslokt. Ik vind dat de gemeente te veel zakenpartner vzn de horeca is geworden. Enige zakelijke afstand bewaren zou beter zijn.*
- ▶ *dat de bewoner weer veel geld ga kosten via belasting het verbouwen van het plein wat niet nodig was geld*
- ▶ *de leegstand en het verdwijnen van de diversiteit aan (kleine) ondernemers*
- ▶ *De openingstijden van de winkels, veel leegstand en gesloten winkels op koopavonden en zondagopenstelling*
- ▶ *leegstaande panden. te hoge parkeertarieven*
- ▶ *Minder winkelaanbod en de gemeente werkt hier aan mee door ondernemers vergunningen (kapsalons etc) buiten de stad toe te staan*
- ▶ *Sfeerloze winkelstraten*
- ▶ *Uitgaansgelegenheden ontbreken, eerste uur gratis parkeren is afgeschaft*

Het Schoenenkwartier

BEZOEK SCHOENENKWARTIER

Ongeveer een kwart van de inwoners bezoekt het Schoenenkwartier al en drie van de tien inwoners is het van plan.

Een kwart van de inwoners bezoekt het Schoenenkwartier al. 31% is het van plan. Een vijfde van de inwoners heeft geen interesse in het Schoenenkwartier.

LEEFTIJD

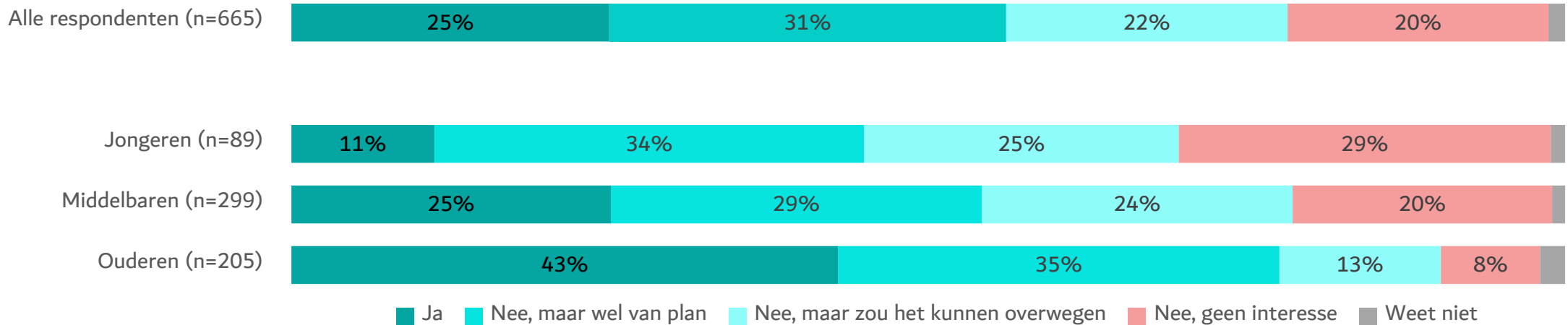
Ouderen (43%) zijn significant vaker geweest dan middelbaren (25%) en jongeren (11%). Ook middelbaren zijn significant vaker geweest dan jongeren. Jongeren (25%) en middelbaren (24%) geven significant vaker aan het te kunnen overwegen dan ouderen (13%). Ook geven jongeren (29%) en middelbaren (20%) significant vaker aan geen interesse te hebben in het Schoenenkwartier dan ouderen (8%).

WOONGEBIED

Met name in de woongebieden verder van het centrum af hebben minder inwoners het Schoenenkwartier bezocht. Zo is 9% van de inwoner uit Sprang-Capelle geweest, 14% uit Landgoed Driessen en 17% uit Waspik. Koploper is Waalwijk-West waar 40% van de inwoners zijn geweest, gevolgd door Waalwijk Centrum (31%), Waalwijk-Zuid (28%) en Waalwijk-Oost (23%). Opvallend (en significant afwijkend van enkele andere wijken) is bijvoorbeeld ook dat 38% van de inwoners uit Sprang-Capelle aangeven geen interesse te hebben in het Schoenenkwartier.

LEEFTIJD

Er zijn geen relevante significante verschillen tussen mannen en vrouwen.

WAARDEVOLLE TOEVOEGING

Ongeveer twee derde van de inwoners vindt het Schoenenkwartier een waardevolle aanvulling op het cultuuraanbod in Waalwijk.

Op de vraag in hoeverre met het eens is met de stelling dat het Schoenenkwartier een waardevolle toevoeging is aan het cultuuraanbod in Waalwijk heeft de meerderheid positief geantwoord. 69% is het hier (helemaal/enigszins) mee eens. (Afgerond) 12% is het hier (helemaal/ enigszins) mee oneens.

LEEFTIJD

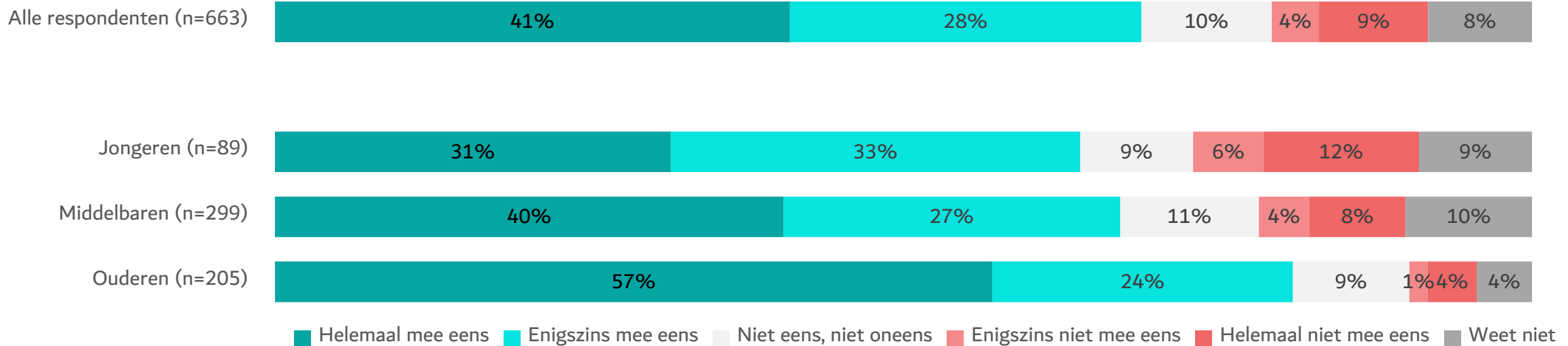
Ouderen zijn vaker positief gestemd (81%) t.o.v. middelbaren (67%) en jongeren (64%).

WOONGEBIEDEN

Waalwijk-West (81%) en Waalwijk-Oost (82%) zijn significant vaker van mening dat het (helemaal/enigszins) een waardevolle toevoeging is dan inwoners uit Sprang-Capelle (51%). Inwoners uit Sprang-Capelle (26%) zijn significant vaker van mening dat het (helemaal/enigszins) geen waardevolle toevoeging is dan inwoners uit Waalwijk-Oost (7%) en Waalwijk-Zuid (8%).

GESLACHT

Er zijn geen relevante significante verschillen tussen mannen en vrouwen.

Winkelcentrum de Els

BELANGRIJK IN ONTWIKKELING

Winkelaanbod en dat het centrum overdekt blijft vinden inwoners belangrijk bij de ontwikkeling van Winkelcentrum de Els. Hoewel er (opgeholpen) ook tegenstanders van overdekking zijn en woningen belangrijk worden gevonden.

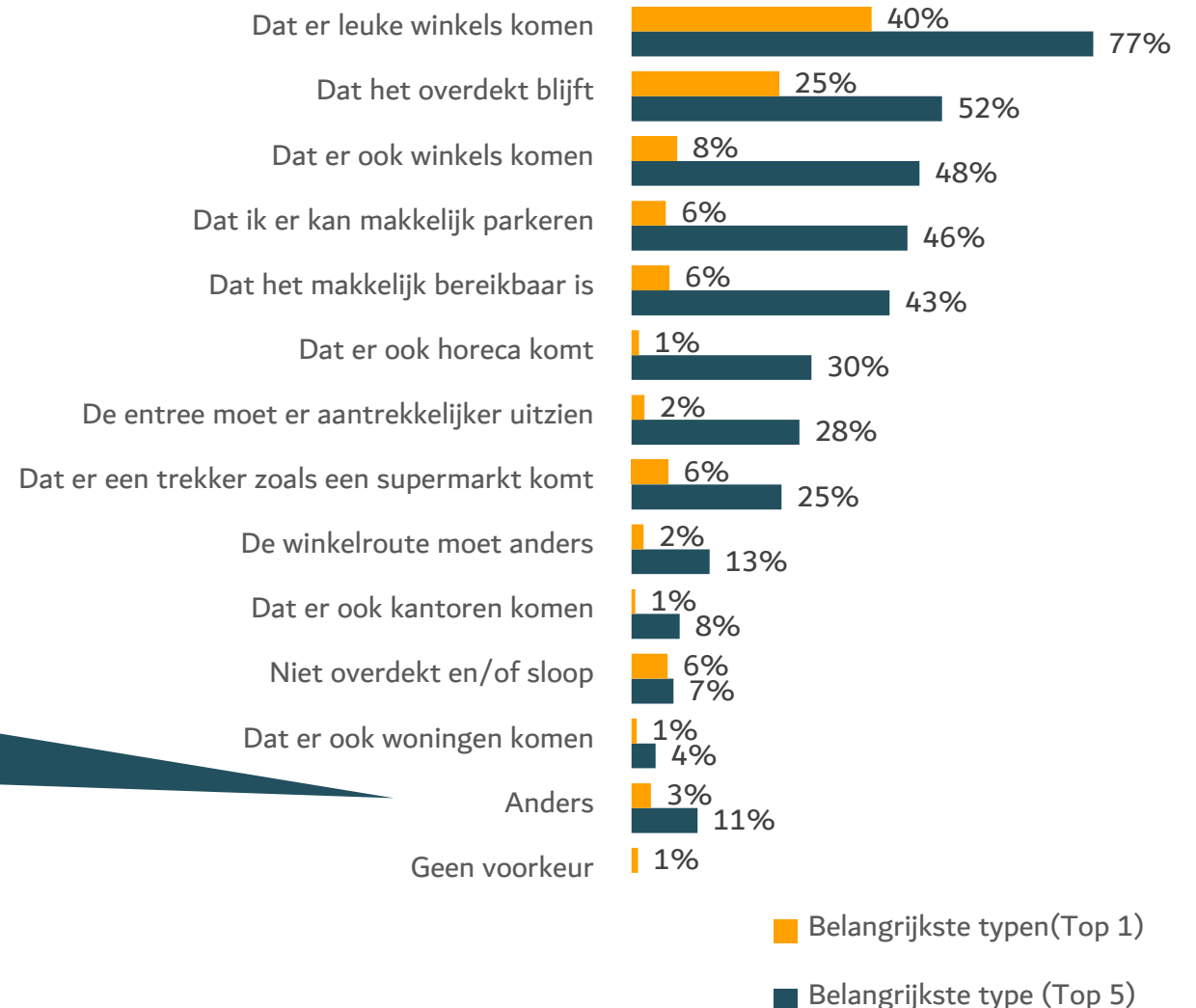
Respondenten zijn gevraagd een top 5 te maken van wat ze belangrijk vinden bij de ontwikkeling van Winkelcentrum de Els. In nevenstaande grafiek staan de resultaten. Het gaat hierbij om wat inwoners als nummer 1 hebben aangegeven (belangrijkste/1e voorkeur) en wat in hun persoonlijke top 5 staat. Per abuis is de antwoordcategorie 'dat er woningen komen' weggevallen en zijn er 2 categorieën met aandacht voor winkels. Bij 'Anders' hebben dan ook diverse respondenten aangegeven dat er woningen of appartementen moeten komen. Dit is handmatig gecodeerd achteraf, maar vermoedelijk zou woningen dus wel vaker als 1^e voorkeur of in de persoonlijke top 5 zijn voorgekomen als het wel was opgenomen.

In de handmatige nacodering is tevens de optie 'De overkapping verwijderen en/of slopen' meegenomen, omdat deze veelvuldig is ingevuld bij 'Anders'. Overigens gaf het merendeel van deze respondenten aan dat er na sloop ook iets van woningen in de plaats zou moeten komen. Bij elkaar opgeteld geeft dus circa 7% in hun 1^e voorkeur opgeholpen woningen aan, al dan niet gepaard met totale sloop of verwijdering van het dak.

Hoewel er duidelijke voorkeuren zijn die vaak voorkomen laten de respondenten ook een verdeeldheid zien. Zo zijn er ook tegenstanders van bijvoorbeeld overdekking en winkelaanbod.

De meest genoemde opmerkingen hebben betrekking op:

- Goedkoop of gratis parkeren;
- Ruimte voor live evenementen, muziek, uitgaan.
- Groen en andere sfeerelementen
- Services zoals fietsparkeren en toiletten
- Specialiseren op schoenen en leer, schoenwinkels, schoenoutlet.
- Grote trekkers anders dan supermarkt: bruin/witgoed, woninginrichting, foodcourt.

VERVOLG BELANGRIJK IN ONTWIKKELING

Parkeren en bereikbaarheid zijn andere aspecten die inwoners vaak noemen als belangrijk bij de ontwikkeling van Winkelcentrum de Els.

Meest genoemd als 1^e voorkeur (top 1) zijn:

Dat er leuke winkels komen (40%)

Dat het overdekt blijft (24%)

De meest voorkomende in de persoonlijke top 5:

Dat er leuke winkels komen (77%)

Dat het overdekt blijft (52%)

Dat er ook winkels komen (48%)

Dat ik er makkelijk kan parkeren (46%)

Dat het makkelijk bereikbaar is (43%)

LEEFTIJD

Jongeren (40%) en middelbaren (35%) geven significant vaker als 1^e voorkeur (top 1) aan dan ouderen (24%) het belangrijk te vinden dat er leuke winkels komen.

Middelbaren (9%) hebben significant vaker dan jongeren (2%) aangegeven als 1^e voorkeur geen overdekking en/of sloop van het winkelcentrum te willen. Ook in de top 5 is deze significantie zichtbaar.

Ouderen (42%) geven significant vaker dan jongeren (21%) en middelbaren (15%) als eerste voorkeur de overdekking te willen behouden. Ook in de top 5 is deze significantie zichtbaar. In de top 5 wordt ook zichtbaar dat ouderen significant vaker dan jongeren een trekker zoals een supermarkt belangrijk vinden.

Jongeren laten in de top 5 significant vaker zien het belangrijk te vinden dat er (leuke/ook) winkels komen. 88% van de jongeren vindt 'leuke' winkels belangrijk en 63% dat er 'ook' winkels komen, t.o.v. respectievelijk 76% en 74% van de middelbaren en 47% en 38% van de ouderen. Daarnaast vinden ze het significant vaker belangrijk dat er ook horeca komt, dan ouderen (41% t.o.v. 22%).

WOONGEBIEDEN

Inwoners van woongebieden verder van het centrum, zoals Waspik (58%), Sprang-Capelle (59%) en Waalwijk-Zuid (51%) geven in hun persoonlijke top 5 significant vaker aan makkelijk te willen kunnen parkeren.

GESLACHT

9% van de vrouwen heeft een makkelijke bereikbaarheid in zijn 1^e voorkeur staan, t.o.v. 5% van de mannen, wat een significant verschil is. In de persoonlijke top 5 vinden vrouwen significant vaker dan mannen leuke winkel (83% t.o.v. 72%) en makkelijk parkeren (51% t.o.v. 42%) belangrijk. Mannen vinden kantoren (15% t.o.v. 2%) en woningen (6% t.o.v. 1%) belangrijker dan vrouwen in hun persoonlijke top 5.

Vervoer & parkeren

VERBETERPUNTEN FIETSERS

Inwoners willen vooral meer plekken (fietsbeugels) om de fiets te parkeren en vast te kunnen leggen.

Op de vraag wat de gemeente zou moeten verbeteren om het centrum vriendelijker te maken voor fietsers zijn er vier verbeteringen die eruit springen:

- ▶ Meer fietsparkeerplekken (fietsbeugels) om de fiets te parkeren en vast te kunnen leggen. (43%)
- ▶ Een verbetering van de fietsroutes naar het centrum. (31%)
- ▶ Meer bewaakte fietsenstallingen. (28%)
- ▶ Een fietsservice punt voor kleine reparaties en het oppompen van banden. (25%)

LEEFTIJD

Ouderen (18%) geven significant vaker aan dat er meer laadpunten voor elektrische fietsen zouden moeten komen dan jongeren (8%). Jongeren (22%) willen significant vaker kluisjes om aankopen te stallen dan middelbaren (13% en ouderen 6%).

WOONGEBIED

Het valt op dat in Waalwijk-Zuid (42%) en Landgoed Driessen (39%) veel inwoners aangeven dat fietsroutes naar het centrum verbeterd moeten worden.

GESLACHT

Vrouwen (18%) willen significant vaker kluisjes om aankopen te stallen dan mannen (9%).

De meest genoemde opmerkingen hebben betrekking op:

- Veiligere omstandigheden voor fietsers: brede, duidelijke fietspaden, veilige oversteekplaatsen, camerabewaking tegen diefstal, handhaving bij autoparkeren op fietspad.
- Meer straten openstellen voor fietsverkeer.
- Overdekte stallingen
- Gratis bewaakt parkeren

Er zijn ook inwoners die deze mogelijkheid voor een open antwoord hebben gebruikt om aan te geven dat ze juist overlast van fietsers ervaren en meer voetgangerszones willen of vooral auto toegankelijkheid belangrijk vinden.

VAKER MET DE AUTO?

Een kleine meerderheid (57%) geeft aan niet vaker met de fiets naar het centrum te gaan als het minder gemakkelijk wordt gemaakt met de auto te gaan. Ongeveer een kwart van de inwoners zou dat wel doen.

Een kleine meerderheid (57%) geeft aan niet vaker met de fiets naar het centrum te gaan als het minder gemakkelijk wordt gemaakt met de auto te gaan. Ongeveer een kwart van de inwoners geeft aan dat men dan wel vaker met de fiets zou gaan.

LEEFTIJD

Er is geen significante afwijking tussen de leeftijdsgroepen.

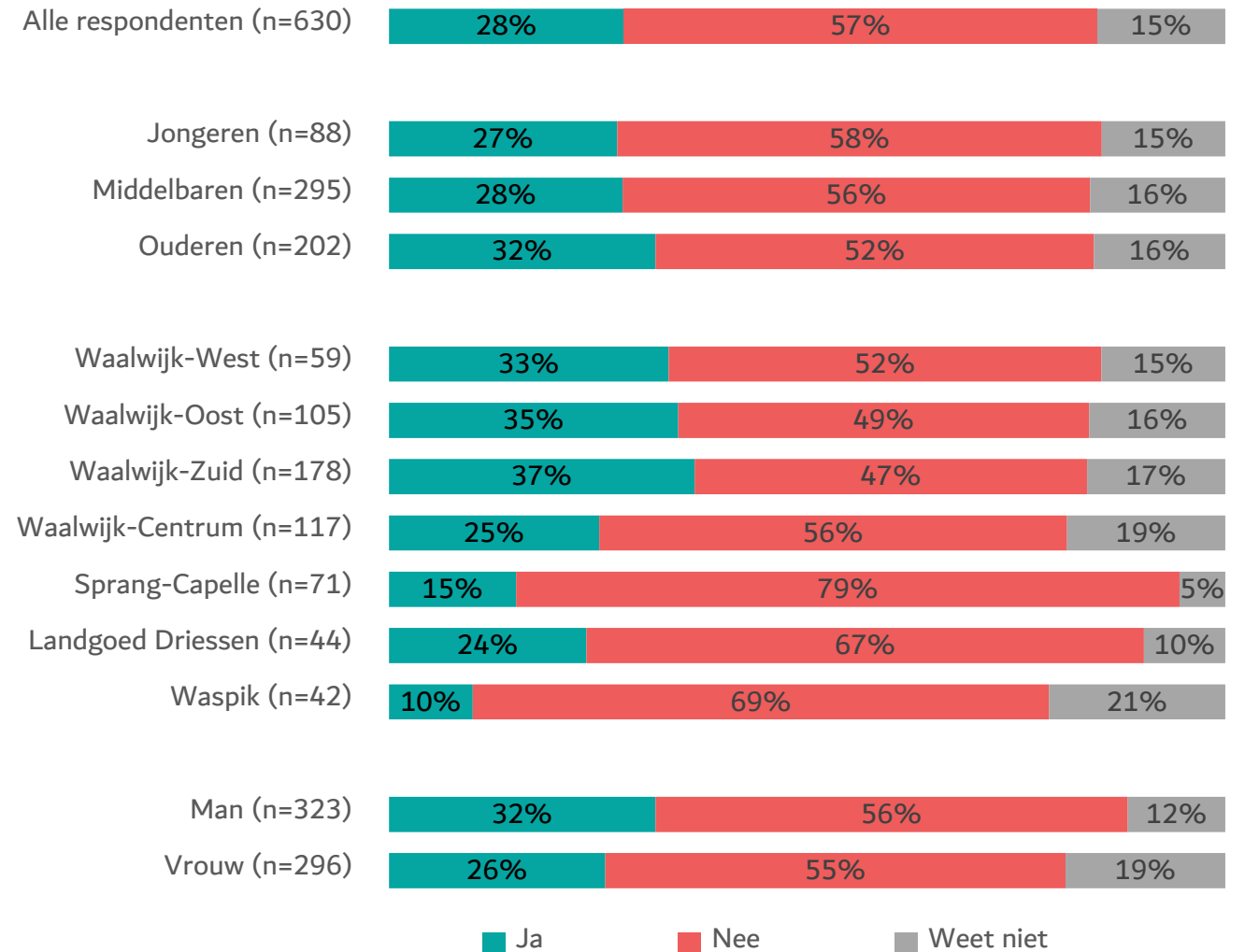
WOONGEBIEDEN

Inwoners uit Sprang-Capelle (79%) zijn significant vaker niet bereid met de fiets te gaan dan inwoners uit Waalwijk-West (52%), Waalwijk-Oost (49%), Waalwijk-Zuid (47%), Waalwijk-Centrum (56%).

Inwoners uit Waalwijk-Zuid (37%) zijn significant vaker wel bereid met de fiets te gaan dan inwoners uit Sprang-Capelle (15%) en Waspik (10%).

GESLACHT

Er zijn geen relevante significante verschillen tussen mannen en vrouwen

Complimenten & aandachtspunten

COMPLIMENTEN EN AANDACHTSPUNTEN

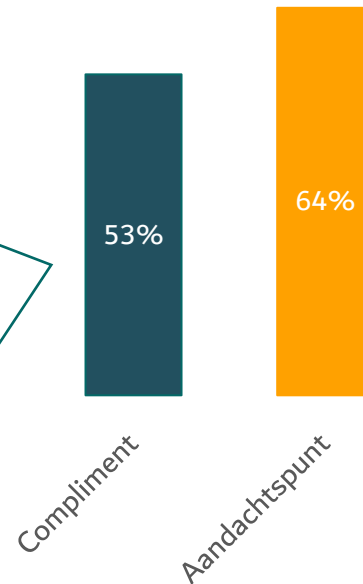
Zwerfvuil & schoonmaak, leegstand & aantrekkelijk winkelaanbod, verkeersveiligheid, parkeren & bereikbaarheid en groen zijn vaak genoemde aandachtspunten.

53% van de respondenten geeft een **compliment**. De meest genoemde opmerkingen zijn een compliment in algemene zin of hebben betrekking op een specifiek gebied (zoals het Raadhuisplein, de Markt en/of het Schoenenkwartier).

64% noemt **aandachtspunten**. De meest genoemde opmerkingen hebben betrekking op zwerfvuil/schoonmaak, leegstand & aantrekkelijk winkelaanbod, verkeersveiligheid, parkeren & bereikbaarheid en groen. .

Hieronder volgt een bloemlezing van de gegeven antwoorden. De antwoorden zijn letterlijk overgenomen en kunnen dus taal- en spelfouten bevatten.

- ▶ *Ziet er stukken gezelliger uit, levendiger.*
- ▶ *Wat een metamorfose! Waalwijk leeft als je de verandering ziet*
- ▶ *Waardering voor alle inzet en aandacht die er in een aantrekkelijke centrum gestoken wordt.*
- ▶ *Waalwijk bevraagd mensen d.m.v. deze enquête*
- ▶ *Vernieuwde stadsplein met fontein en plantenbakken bij de horeca.*
- ▶ *Veel bereikt de afgelopen jaren*
- ▶ *Toegang Hooisteeg*
- ▶ *Sfeer Raadhuisplein. Horeca is goed, leuke lampen*
- ▶ *Schoenenkwartier is echt van topniveau*
- ▶ *Raadhuisplein prachtig geworden*
- ▶ *Nieuwe indeling markt is veel beter*
- ▶ *Markt is echt gezellig met al die horeca*
- ▶ *jullie zijn op de goede weg*
- ▶ *Horecaplein is netjes verbeterd*

Hieronder volgt een bloemlezing van de gegeven antwoorden. De antwoorden zijn letterlijk overgenomen en kunnen dus taal- en spelfouten bevatten.

- ▶ *Volle vuilnisbakken en veel zwerfafval.*
- ▶ *zorg voor een gevarieerd aanbod van winkels en minder leegstand*
- ▶ *Wonen in het centrum zorgt voor minder leegstand maar diversiteit in winkels is belangrijk om mensen te blijven trekken.*
- ▶ *weinig samenhang, verbinding en levendigheid. laag serviceniveau openbare voorzieningen zoals toiletten*
- ▶ *De vragen over auto-loos maken van Waalwijk gaat volledig voorbij aan de dorpen buiten de kern. Openbaar vervoer gebrek is al lastiger voor ouderen en fietsen is makkelijk als je in Waalwijk centrum woont maar relatief ver als je bijvoorbeeld in Waspik woont. De enquêtes zijn elke keer weer gericht op bewoners uit Waalwijk, waarom wordt de problematiek van de kleine kernen vergeten ?*
- ▶ *Slecht zicht op de St Jan en de oudste boerderij van Waalwijk. Doorsteek vanuit Stationstraat naar St Jan ziet er troosteloos uit*
- ▶ *Parkeertarieven. ....*
- ▶ *Meer groen in de vorm van klimplanten. Er is nog veel te veel steen. In de zomer ga je kapot van de hitte.*
- ▶ *In alle plannen mis ik de veiligheid, denk bijvoorbeeld aan leerlingen die vanuit school naar de stadskant lopen enz.*
- ▶ *Mij lijkt het een goed idee om meer activiteit te creëren in het centrum zoals bijvoorbeeld een bioscoop, bowling, escape room etc etc*
- ▶ *Meer (bekende) winkels en schoenenwinkels*
- ▶ *Kan Waalwijk de plek in Nederland worden waar je alle schoen- en tassenwinkels van Nederland vindt?*

Tot slot

TER AFSLUITING

Het onderzoek geeft een uitgebreid inzicht in hoe inwoners de centrumontwikkelingen in algemeenheid ervaren en welke aspecten belangrijk zijn bij een vervolgaanpak. Dit raakt een niet gering aantal beleidsterreinen, ruimtelijke projecten en stakeholders; het is belangrijk de onderzoeksresultaten breed te delen en in de 'CAST-gesprekken te laten landen.

Vervolgssessie 'De Verdiepende Perceptie' van inwoners.

Winkelcentrum de Els verdient een vervolgonderzoek, omdat hier belangen verschillen en de grootste verdeeldheid in perceptie waarneembaar is. Een verdere verdieping geeft een sterker beeld van de gedachten, overwegingen en stemming van inwoners t.a.v. de ontwikkeling van winkelcentrum De Els. Als onderdeel van de omgevingsdialog en met behulp van schetsontwerpen stellen we voor met inwoners in gesprek te gaan. Hierbij werken we naar de volgende verdiepende inzichten:

- ▶ Aanscherpen en bevestigen gewenste mix van functies;
- ▶ In beeld brengen kansen en beperkingen van bijvoorbeeld een woonfunctie in het winkelcentrum;
- ▶ Duiden en aanvullen inzichten en verbeterideeën schetsbeeld/scenario's;
- ▶ Aandachtspunten voor opvolgende stappen

Met deze inzichten:

- ▶ kunnen stakeholders beter een spiegel voor gehouden worden om wederzijds begrip te vergroten;
- ▶ kan het draagvlak van inwoners verhogen.

Ook biedt dit natuurlijk inzichten voor verdere participatie met inwoners omdat het sentiment onder inwoners duidelijker is.

Het programma is modulair op te bouwen. Het programma dat wij voorstellen ziet er als volgt uit:

- ▶ Opening, schetsen context en voorgeschiedenis
- ▶ Onderzoeksresultaten presenteren
- ▶ Inzichten aanscherpen, verdiepen
- ▶ Reflectie op schetsen, scenario's
- ▶ Afsluiting, wrap-up en vervolg

We gebruiken creatieve en inspirerende werkvormen, wat leidt tot soms onverwachte en altijd goede resultaten. De sessie wordt begeleid door een NOBTRA-erkende collega

Graag bespreken we dit voorstel.